

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

General Fisheries Commission
for the Mediterranean
Commission générale des pêches
pour la Méditerranée

AKDENİZ'DE TESADÜFEN AVLANAN YUNUS VE BALINALARIN GERİ BIRAKILMASINA İLİŞKİN İYİ UYGULAMA REHBERİ

İşbirliğiyle

Desteğiyle

1 NO.LU TEKNİK FİŞ – AKDENİZ'DE BALIKÇILIKTAN EN FAZLA ETKİLENEN YUNUS VE BALINA TÜRLERİ' (1/2)

¹ Çizimler ölçeksizdir.

İspermeçet balinası / Kaşalot
(*Physeter macrocephalus*)

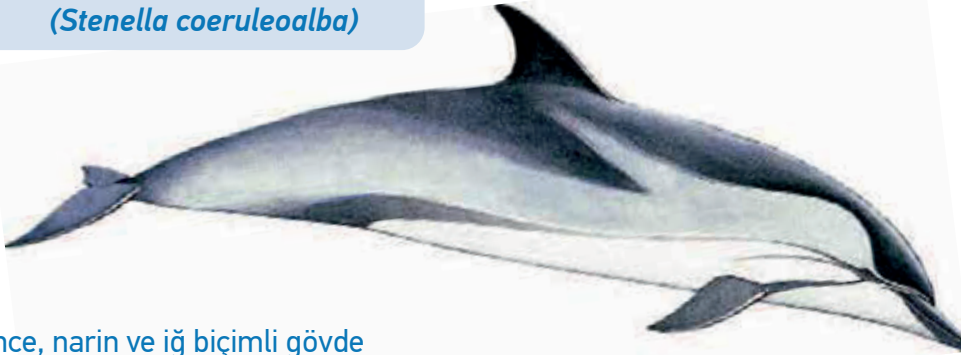

Güçlü gövde, tıknaz, koyu gri ile kahverengi arasında değişir ve karında açık renkli benekler vardır

Özellikle gövdenin arka üçte ikilik kısmı başta olmak üzere deri buruşuktur

Beyaz çizgili ağız

Çizgili yunus
(*Stenella coeruleoalba*)

İnce, narin ve iğ biçimli gövde

Yanlarda gözlerden sırt yüzgecine (dorsal yüzgeç) doğru giden alev biçimli desen

Sırtın ortasında büyük, koyu renkli ve kıvrımlı sırt yüzgeci

Tırtak
(*Delphinus delphis*)

Melondan inen gaga belirgindir

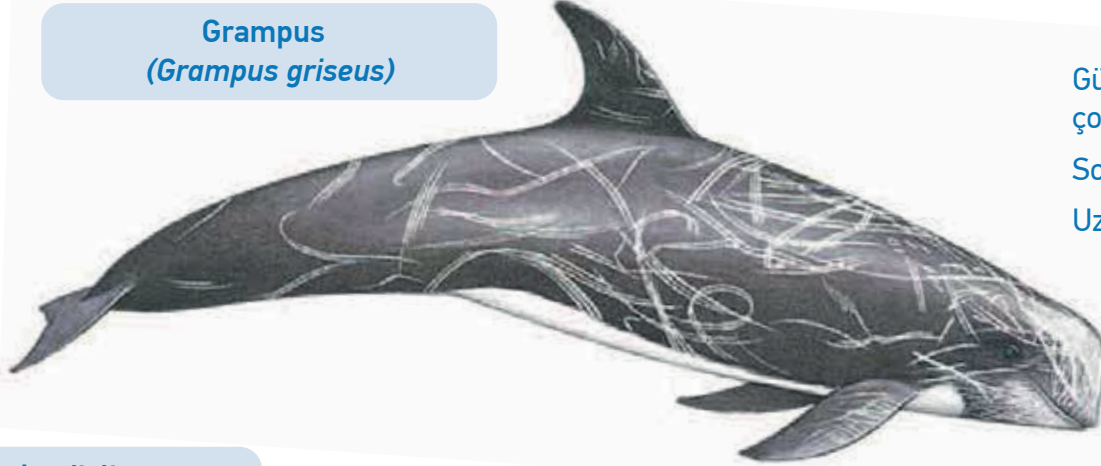
Yanlarda beyaz, gri, sarı ve siyah kum saati deseni

Siyah, orak şeklinde sırt yüzgeci; yüzgecin ortasında daha açık renkli leke

1 NO.LU TEKNİK FİŞ – AKDENİZ’DE BALIKÇILIKTAN EN FAZLA ETKİLENEN YUNUS VE BALİNA TÜRLERİ² (2/2)

² Çizimler ölçeksizdir.

Grampus
(*Grampus griseus*)

Güçlü, tıknaz gövde, beyaz çizgileri ile fark edilmesi çok kolay

Soğan biçiminde alın, ağza doğru dik açıyla iner

Uzun, sivri, orak şeklinde sırt yüzgeci

Pürüzlü kaba dişli yunus
(*Steno bredanensis*)

Koni şeklinde kafa, hafif bombeli alın, uzun ve ince bir gaga
Sırt yüzgecinin önünde güçlü gövde, arkaya doğru narınleşir
Sırt yüzgeci sırtın ortasında yer alır, geniş köklü, sivri uçlu ve bazen dikey arka sınırlıdır

Afalina
(*Tursiops truncatus*)

Nispeten kısa, kalın gaga

Hafif yuvarlak melon

Koyu gri, gri-mavi veya gri-kahverengi sırt, daha açık renkli yanlar, beyaz, açık gri veya pembe karın

Orak şeklinde, belirgin sırt yüzgeci

2 NO.LU TEKNİK FİŞ – PASİF AV ARAÇLARI YÖNTEMİYLE TESADÜFEN AVLANAN YUNUSLARIN GERİ BIRAKILMASI

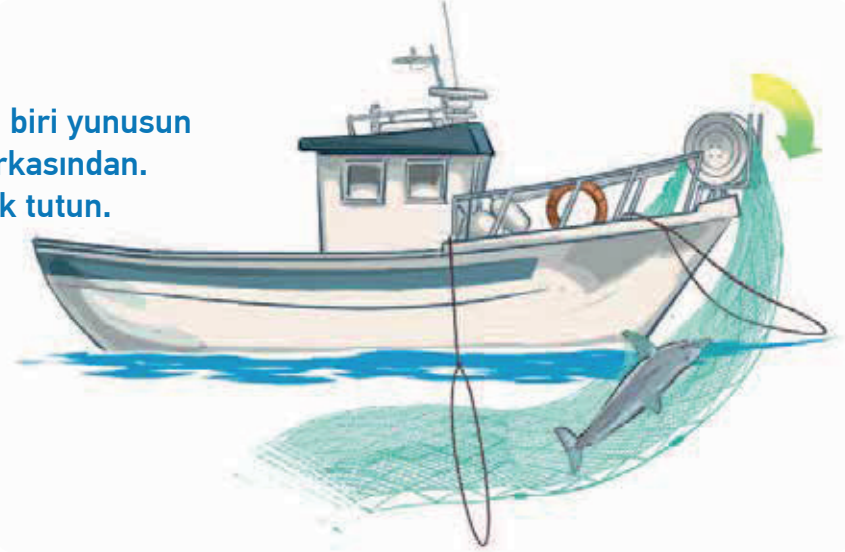
1

Vitesi boşa alıp ağı yavaşça geri çekin.

2

Ağa iki halat dolayın, biri yunusun önünden, diğeri arkasından.
Ağı biraz gevşek tutun.

4

Yunus küçükse, yavaşça kaldırıp güverteye alın ve 5 no.'lu Teknik Fişteki kılavuzu izleyin.

Yunus güverteye taşınamayacak kadar büyükse, yunusu yaralamadan ağı keserek yeterince büyük bir delik açın ve yunusun suya dalmasını sağlayın.

3

Halatları kullanarak yunusu yavaşça teknenin yanına yaklaşırın.

3 NO.LU TEKNİK FİŞ- TROL BALIKÇILIĞINDA TESADÜFEN AVLANAN YUNUSLARIN GERİ BIRAKILMASI

1 Vitesi boşa alıp trol ağını yavaşça toplayın.

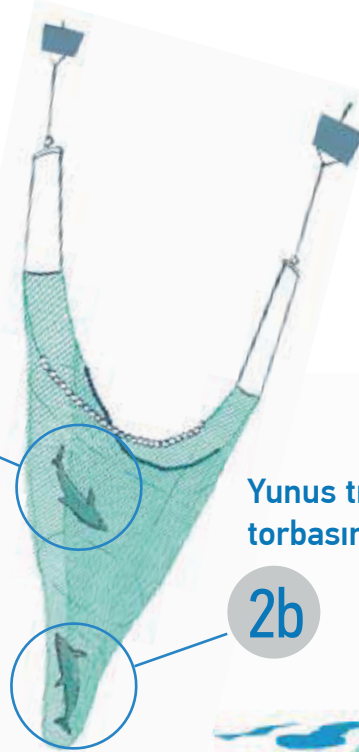
2

Yunusun ağına neresine takıldığını tespit edin. Yunusun tekneye çarpmaması için bir halat kullanın.

2a

Yunus trol ağının ön ucuna takıldı: yunusu daha kolayca kaldırıp güverteye almak için ağa iki halat dolayın, biri yunusun önünden, diğeri arkasından.

Yunus trol torbasına takıldı.

2b

3

Yunusu yukarı kaldırıp yavaşça güverteye alın ve 5 no.lu Teknik Fişteki kılavuzu izleyin.

4 NO.LU TEKNİK FİŞ- PARAKETE BALIKÇILIĞINDA TESADÜFEN AVLANAN YUNUSLARIN GERİ BIRAKILMASI

1

Yunusu yaralamamak için misinayı çekmeden yunusu tekneye mümkün olduğunca yaklaştırın.

Misinayı yunusun gagasına mümkün olduğunca yakın yerden kesici aletle kesin (tel makasıyla veya parakete teknesi büyükse uzun bir sopanın ucuna takılmış kesici bir aletle)

Misinayı çekmeyin

Yapmamanız gerekenler:

Tekne kancasını kullanmayın

5 NO.LU TEKNİK FİŞ – YUNUSLARIN GÜVERTEDE MUAMELESİ

1

Yunusun yaralanmamasına özen göstererek bıçak veya tel makası yardımıyla yunusu ağdan çıkarın.

2

O anki durumu ne olursa olsun yunusu gölgede, sessiz ve güvenli bir yere alın ve daha da stres olmaması için gözlerini örtecek şekilde üzerine ıslak bir bez serin.

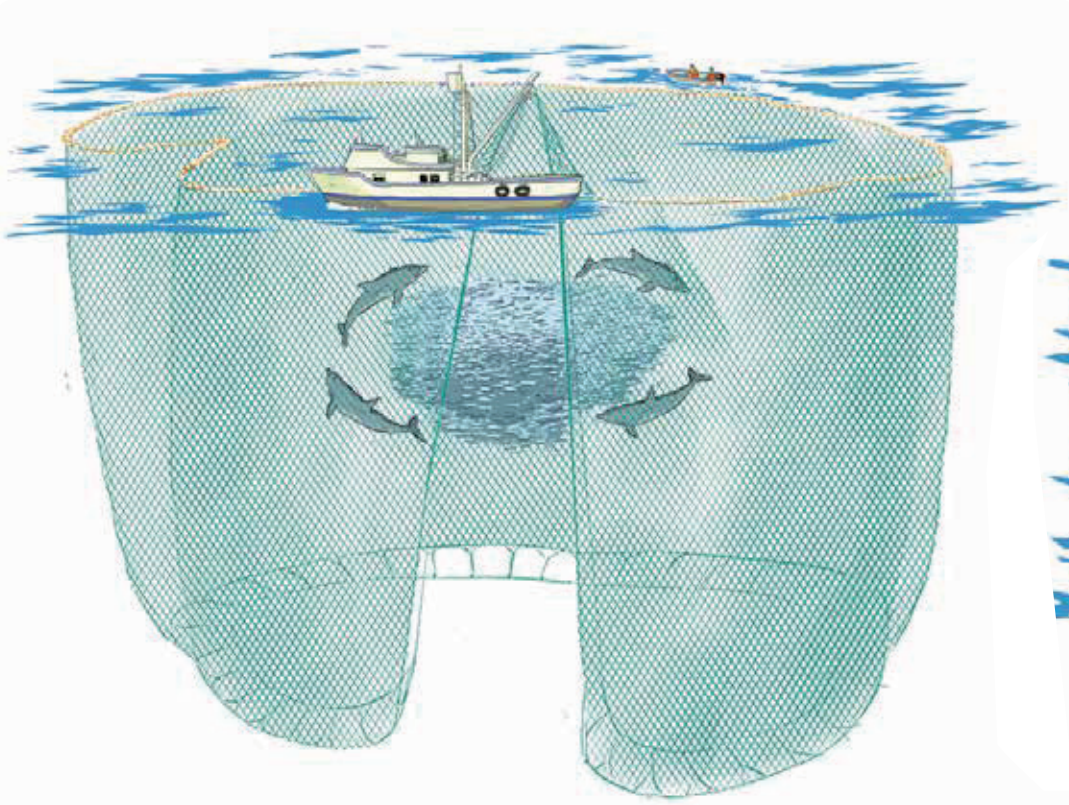

Yunusu gözlem altında tutun ve 7 no.lu Teknik Fişteki kılavuzu izleyin.

6 NO.LU TEKNİK FİŞ- GIRGIR BALIKÇILIĞINDA TESADÜFEN ETRAFI ÇEVİRİLEN YUNUSLARIN GERİ BIRAKILMASI (1/2)

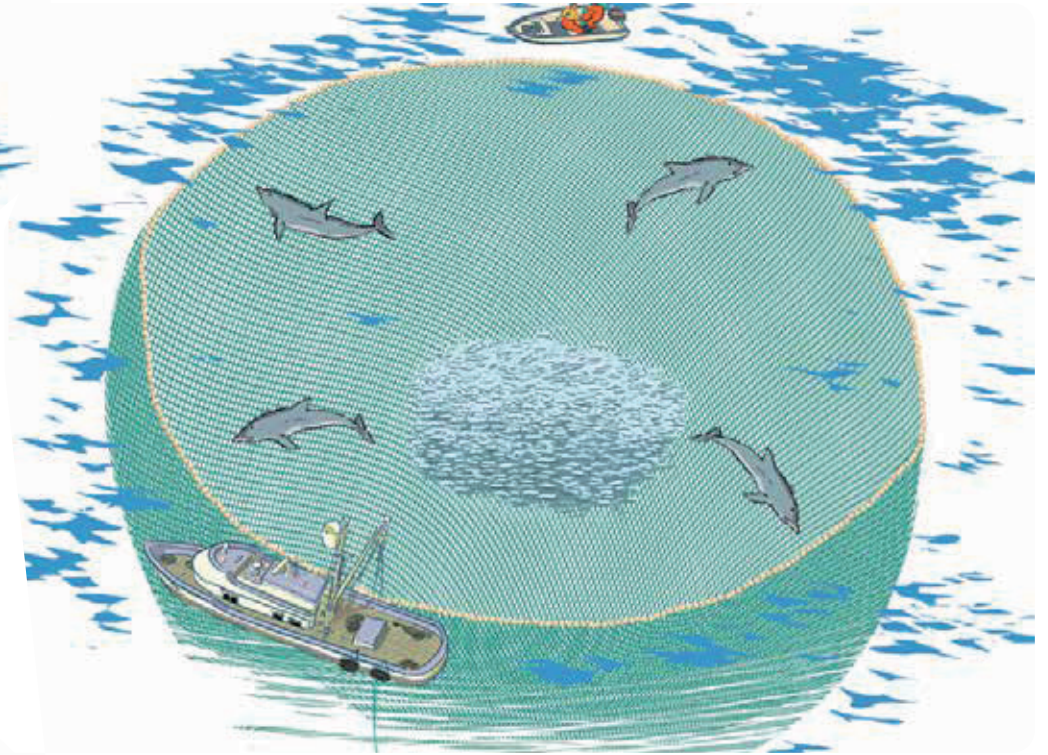
1

Yunuslar, pelajik balıkların peşine takıldıkları için çevirme ağlarının içerisine hapsolabilir.

2

Kaçmaya çalışırken dalıp çevirme ağına takılabilirler.

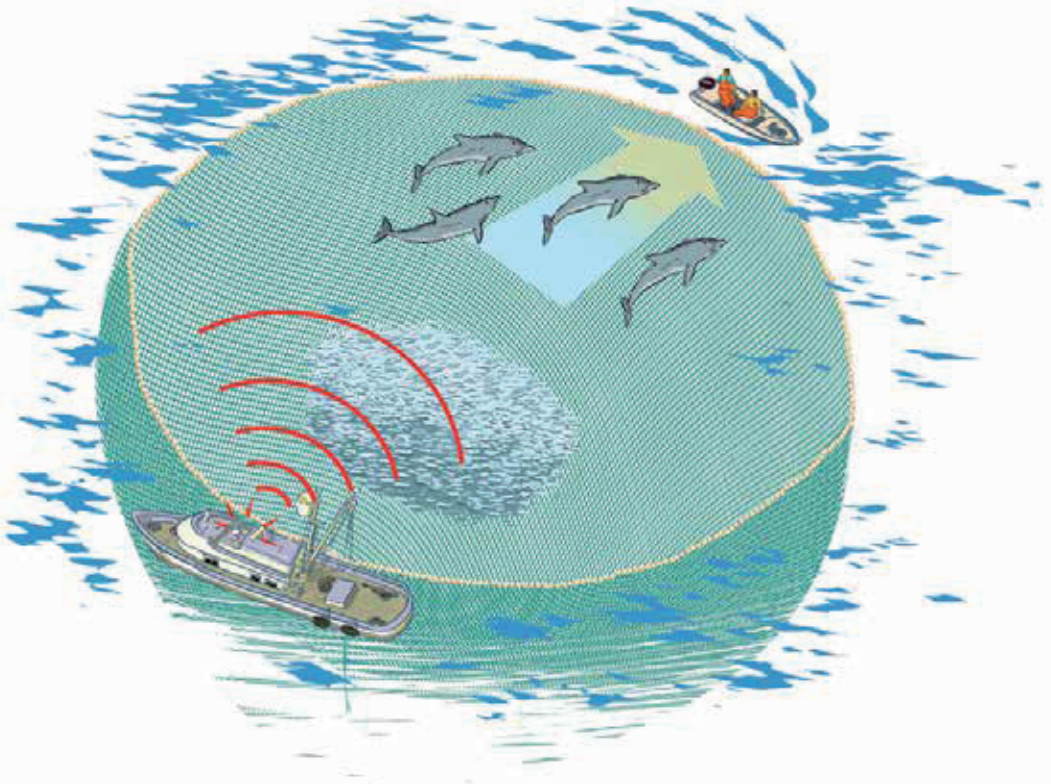

6 NO.LU TEKNİK FİŞ- GIRGIR BALIKÇILIĞINDA TESADÜFEN ETRAFI ÇEVİRİLEN YUNUSLARIN GERİ BIRAKILMASI (2/2)

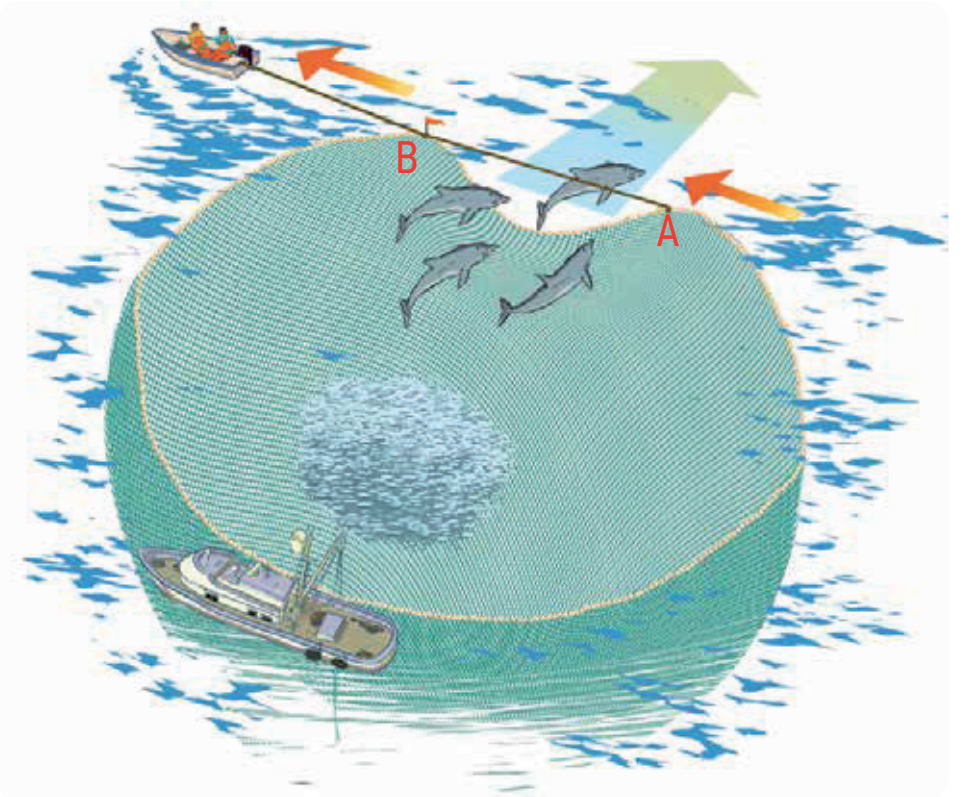
3

Bu durumun yaşanmaması için yunuslar teknenin öbür tarafına geçinceye kadar bekleyin. Motor sesinden dolayı kendiliğinden tekneden uzaklaşmak isteyeceklerdir.

4

Bir bot yardımıyla bir ağ dubasına (A noktası) halat bağlayıp halatı bir B noktasından geçirerek gerin ve böylece U-biçimli bir geçiş oluşturun. Ardından ağ gerilimini azaltıp mantar yakayı alçaltın, bu sayede yunusların ağın üzerinden geçmesini sağlayın. Gerektiğinde bir tekne kancası yardımıyla ağı alçaltın.

7 NO.LU TEKNİK FİŞ- TESADÜFİ AVLARIN RAPORLANMASI

ULUSAL MAKAMLARLA İLETİŞİME GEÇİN

Her bir tesadüfi yunus avını raporlamak için ilgili ulusal makamlarla temasa geçin.

Yunusun durumunu tarif edin, özellikle hayatta ve iyi durumda mı veya yaralı mı yoksa hiçbir hayat belirtisi göstermiyor mu/öldü mü, söyleyin.

İlgili makamlar ile limana döndükten sonra yunusun alması gereken bakım ve tedaviyi ayarlayın.

HERHANGİ BİR YUNUS YAKALADIĞINIZDA, SEYİR DEFTERİNE AŞAĞIDAKİ BİLGİLERİ GİRİN:

Tarih

GPS Konumu

Coğrafi alt bölge

Tekne türü (Filo sınıfı)

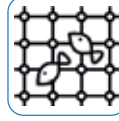
Av malzemesi

Avlanan tür

Avlanan toplam örnek sayısı

Canlı olarak geri bırakılan örnek sayısı

Ölü örnek sayısı

Durumu bilinmeyen örnek sayısı

Ayrıca mümkünse...

Yunusun/yunusların fotoğraflarını çekin

Yukarıda geçen bilgiler son derece önemlidir! Lütfen bu bilgileri en yakın zamanda ilgili ulusal makamlara iletin. Emin olmadığınız bir durum varsa onlardan yardım isteyin.

AKDENİZ'DE TESADÜFEN AVLANAN YUNUS VE BALINALARIN GERİ BIRAKILMASINA İLİŞKİN İYİ UYGULAMA REHBERİ

Bu rehber, tehlike altındaki deniz canlıları ile balıkçılık faaliyeti yürütenler arasında yaşanabilecek olumsuz karşılaşmaları en aza indirmeyi amaçlayan bir proje kapsamında hazırlanmıştır. Bu proje, Özel Koruma Alanları Bölgesel Faaliyet Merkezi (SPA/RAC)'nin işbirliğiyle Karadeniz, Akdeniz ve Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi'ndeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşma (ACCOBAMS) Sekretaryası ve Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM) Sekretaryası tarafından uygulanmıştır. Projenin ana amacı, Akdeniz'de sorumlu balıkçılık uygulamalarının teşvik edilmesi suretiyle tehlike altındaki deniz canlılarının (cetacea türleri, deniz kaplumbağaları, deniz kuşları vs.) daha fazla korunmasını sağlamaktır.

Teknik ve bilimsel katkı sağlayanlar (alfabetik sırayla)

Aurora Nastasi, Julia Pierraccini, Jacques Sacchi

Çizimler

Massimo Demma (1 no.lu Teknik Fiş)

Alberto Gennari (2 ilâ 7 no.lu Teknik Fiş)

Grafik tasarım

Stile Libero Communication Monako

Ana kaynakça

ACCOBAMS, 2012. Module d'enseignement relatif à la conservation des cétacés, Les espèces de cétacés – Identification des espèces pertinentes pour la zone géographique de l'ACCOBAMS. 51 sf.

Claro F., Poisson F., Sacchi J. Guides pratiques pour la libération des tortues marines capturées lors des activités de pêches dans la mer Méditerranée.

Claro F., Poisson F., Sacchi J., Germain E. Aquarium La Rochelle. Guides pratiques pour la libération des tortues marines capturées lors des activités de pêches pour la façade Manche-Atlantique.

GFCM, 2017. GFCM Veri Toplama Referans Çerçevesi (DCRF). Sürüm: 2017.1

Bu bilgi ürünüde kullanılan görsel öğeler ve materyal sunumu; herhangi bir ülkenin, bölgenin, şehrin veya alanın ve buraların yetkili makamlarının yasal statüleri veya gelişmişlik düzeyleri ve de hudutların veya ara sınırların tahdidi ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) veya Karadeniz, Akdeniz ve Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi'ndeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşma (ACCOBAMS) Sekretaryası tarafından herhangi bir şekilde bir görüş beyanı taşımaz. Belirli şirketlerin veya imalatçıların ürünlerinden bahsedilmesi, patent almış olsun veya olmasın, FAO'nun veya ACCOBAMS'ın bu firmaları ve ürünleri benzer niteliklere sahip olan ve bu yayında adı geçmemiş başka firmalara ve ürünlere tercih ettiği, veya bu şirket veya ürünlerin uygun bulunduğu veya tavsiye edildiği anlamını taşımaz. Bu ürün bilgisinde ortaya konan görüşler yazar(lar)ına ait olup, hiçbir suretle FAO'nun veya ACCOBAMS'ın görüşlerini veya politikalarını temsil etmez.

FAO ve ACCOBAMS, bu bilgi ürünüdeki materyalin kullanımını, çoğaltılmasını ve dağıtımını teşvik eder. Aksi belirtilmedikçe materyal, kaynak ve telif hakkı sahibi olarak FAO ve ACCOBAMS gösterilerek ve FAO/ACCOBAMS'ın kullanıcıların görüşlerini, ürünlerini veya hizmetlerini herhangi bir şekilde desteklediğini belirtme şartıyla, ferdi çalışma, araştırma ve öğretim amaçlı veya ticari olmayan mal ve hizmetlerde kullanma amacıyla çoğaltılabilir, indirilebilir ve basılabilir.